

Zuzana Žáková: Nástroje ochrany životního prostředí v právní úpravě ochrany ovzduší

Diplomantka se ve své diplomové práci na 54 stranách (plus obsah, použitá literatura a přílohy) zabývá velmi zajímavou problematikou ochrany ovzduší jako jedné ze složek životního prostředí z hlediska právních, ekonomických a jiných nástrojů. V první části se zabývá víceméně věcným rozbohem stavu ovzduší, problémy spojené se znečišťováním ovzduší a zdroji znečišťování ovzduší. Až do strany 12 se víceméně nejedná o právní stránku, ale zase jde o rozbor věcné problematiky jednoho z globálních problémů životního prostředí jako nezbytného základu pro další, již právní rozbor daného tématu.

Kapitola II pojednává o nástrojích práva životního prostředí v obecné rovině. Nejprve diplomantka zmiňuje pojem, účel a dělení nástrojů ochrany životního prostředí a poté vyjmenovává a charakterizuje jednotlivé druhy nástrojů. Na str.14 působí poněkud zmateně (a obsahově chybně) odstavce týkající se nástrojů na mezinárodní úrovni. Na str.15 autorka chybně považuje za sankční nástroje odpovědnost za ztráty na životním prostředí. U administrativně-právních nástrojů na str.17 první odstavec, věta týkající se individuálních výjimek „v podobě rozhodnutí vlády“, v daném kontextu nedává smysl a působí jako vytržená z nějakého jiného textu.

Vlastní jádro práce začíná teprve na str.22, tzv.druhou částí, nazvanou Systém nástrojů ochrany v právní úpravě ochrany ovzduší. Začíná kapitolou obsahující stručný popis pramenů právní úpravy v klasickém členění na prameny mezinárodního, komunitárního a českého práva. Na str.23-24 u Úmluvy o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícího hranice států diplomantka uvádí pouze 4 prováděcí protokoly !? Na str.27 poslední odstavec (ostatní mezinárodněprávní dokumenty na ochranu ovzduší) je zařazen poněkud neorganicky, bez jakékoliv vypovídací hodnoty.

Další tři kapitoly autorka věnuje nástrojům ochrany ovzduší. Na str. 32 v kapitole II.-Nástroje ochrany ovzduší na mezinárodní úrovni – se diplomantka omezuje pouze na programy monitoringu znečišťování ovzduší a vyhodnocování jejich dopadů. Na str.43 nesouhlasím se zařazením nápravných opatření do sankčních opatření a dále nesouhlasím se zařazením poplatku za poškození lesních porostů mezi sankční opatření. Na str.52 uvádí diplomantka chybně, že vyhláška Správy KRNP o správních poplatcích vyšla ve Sbírce zákonů. Hlavně ale tato vyhláška nemá za cíl ochranu ovzduší, dopady její aplikace na ovzduší mohou být pouze zprostředkované.

Kapitola V a kapitola Závěr tvoří jakési shrnutí poznatků získaných v rámci tvorby diplomové práce, bohužel jen velmi stručně. Navíc z kapitoly Náčrt problémů aplikace právní úpravy zcela není jasná souvislost s problematikou ochrany ovzduší.

Závěr: Diplomantka na jednu stranu poměrně zdařile postihla základní instituty právní úpravy ochrany ovzduší, členění je systematicky a logicky, většinou se však omezila bohužel jen na popis bez hlubší analýzy jednotlivých nástrojů. Škoda, že např. pasáže komunitárního práva nedoplňuje o některé z judikátů Evropského soudního dvora. Na druhou stranu, zejména v první části práce u teoretických základů jednotlivých kategorií nástrojů má občas poněkud nepřesné či nedostatečné formulace a jakoby vytržené z kontextu. Přes výše uvedené výhrady však diplomová práce splňuje formální požadavky a proto ji připouštím k ústní obhajobě.

V rámci ní doporučuji, aby se diplomantka vyjádřila k následujícím okruhům problémů:

- 1) Kdo je povinen platit poplatky za znečišťování ovzduší a podle jakých kritérií se tyto poplatky stanoví?
- 2) Co je smyslem a cílem institutu odkládání a promíjení částí poplatku za znečišťování ovzduší?